Gemeente Raalte

Collegevoorstel

Onderwerp	Verruiming maximale hoogte erfwindmolens
Zaaknummer	4747-2023
B&W vergadering	24 januari 2023
Integrale advisering	Willem Wijnen (duurzaamheid), Johan Dijkhuis (Ruimte), Jeroen Hoppenbrouwer (landschap), Renee Maassen van den Brink (communicatie)
Portefeuillehouder	Dhr. B.J.M. (Ben) Nijboer
Voor informatie	Vincent Breen

Bestuurssamenvatting

De maximaal toegestane hoogte van zogenaamde erfwindmolens – kleine windmolens die primair voor de eigen energievoorziening bedoeld zijn – is in de gemeente Raalte op dit moment 25m tiphoogte (de punt van de wiek). Er zijn op dit moment meerdere initiatieven voor hogere erfwindmolens, van ca 35m. Deze initiatieven leiden tot de vraag of we ons beleid willen verruimen. In beeld is gebracht welke aspecten hierbij van belang zijn en hoe aangepast beleid er uit kan zien. Dit is verwoord in bijgevoegd memo. Voorgesteld wordt de raad voor te stellen in principe in te stemmen met een verhoging van 25m naar 35m (en onder aanvullende voorwaarden naar 40m). Om een indruk te krijgen van de zichtbaarheid in het landschap van erfmolens van verschillende hoogten zijn impressies gemaakt. Wij stellen voor dit memo en deze impressies als onderlegger te gebruiken voor een rond-de-tafel-gesprek met de raad over dit onderwerp. De gemeenteraad bepaalt uiteindelijk of hogere erfwindmolens gewenst zijn en zo ja, welke hoogte passend is. Afhankelijk van de reactie van de raad kan het vervolgtraject, het aanpassen van de regels in het bestemmingsplan, in gang worden gezet.

Beslispunten

De raad voor te stellen:

1. In principe in te stemmen met een verruiming van de hoogte van erfwindmolens van 25m naar 35m en onder aanvullende voorwaarden naar 40m, zoals verwoord in bijgevoegd memo.
2. Het college te verzoeken een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied voor te bereiden, in de lijn zoals weergegeven in bijgevoegd memo.

Besluit

Inleiding

Ons bestemmingsplan Buitengebied (vastgesteld: 2012) bevat een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid[1] om kleine windmolens (hierna: erfwindmolens) met een tiphoogte[2] van 25m mogelijk te maken. Lange tijd is weinig van deze mogelijkheid gebruikgemaakt. Daar is verandering in gekomen. We zien dat agrariërs in toenemende mate erfwindmolens willen plaatsen om hun bedrijven energieneutraal te maken, vaak als aanvulling op zonnepanelen. Een windmolen levert energie op momenten dat zonnepanelen dat niet doen. De windmolens die initiatiefnemers willen plaatsen zijn hoger dan 25m. Het gaat veelal om molens van circa 35m. Op dit moment ligt er één concrete vergunningaanvraag en zijn meerdere vooroverleggen ingediend. Verder wordt er geregeld geïnformeerd naar mogelijkheden voor erfwindmolens hoger dan 25m.

In een recent rond-de-tafel-gesprek over de Regionale Energie Strategie (RES) heeft de raad laten blijken een grotere hoogte van erfwindmolens te willen overwegen.

Beoogd effect

We beogen de verschillende kanten van hogere erfwindmolens te belichten, zodat de raad hierover een weloverwogen besluit kan nemen. Vanuit duurzaamheid bezien is het beoogde effect dat (agrarische) bedrijven een extra middel krijgen om hun energieverbruik te verduurzamen.

Argumenten

1. Hogere erfwindmolens: primair een afweging tussen duurzaamheid/rendement en gevolgen voor het landschap

De afweging of we erfwindmolens hoger dan 25m mogelijk willen maken, komt vooral neer op een belangenafweging tussen duurzaamheid en de gevolgen voor het landschap. Onder de gevolgen voor landschap verstaan we overigens ook de gevolgen voor omwonenden die het meest met de verandering in het landschap te maken krijgen. Natuur en milieuaspecten (geluid, veiligheid, slagschaduw) zijn daarnaast van belang, daarvoor verwijzen we naar bijgevoegd memo.

<u>Rendement en duurzaamheid</u>

Uit een marktverkenning blijkt dat windmolens van 25m onvoldoende renderen om financieel haalbaar te zijn. Het uitblijven van aanvragen voor molens van die hoogte laat dit ook zien. Modellen van 35m, 38m en 40m zijn inmiddels dusdanig renderend dat ondernemers ze willen plaatsen. Puur vanuit het duurzaamheidsbeleid bezien, is het wenselijk hieraan mee te werken en een hoogte van 40m mogelijk te maken. Dit biedt met name (agrarische) ondernemers de kans hun bedrijf te verduurzamen, als aanvulling op zonnepanelen.

<u>Landschap</u>

Hogere molens zijn zichtbaarder in het landschap. Bomen die onderdeel zijn van een volwassen laanbeplanting of een bos zijn in het Sallandse landschap over het algemeen 25 tot 30m hoog en hogere molens van 35 of 40m betekenen dus een grotere zichtbaarheid in het landschap. Als de wens is erfwindmolens zo min mogelijk zichtbaar te hebben in het landschap dan gaat de voorkeur uit naar het aanhouden van de bestaande hoogte van 25m. Om een indruk te krijgen van de zichtbaarheid in het landschap van erfmolens van verschillende hoogten: zie de bijlage met impressies.

<u>Afweging</u>

Binnen de ambtelijke organisatie worden deze belangen verschillend gewogen. We komen daarom niet tot een unaniem ambtelijk advies. Dit vraagt om een bestuurlijke afweging. In bijgevoegd memo hebben we een aantal varianten opgenomen en de afweging in de vorm van een voorkeursvariant laten doorslaan in het voordeel van duurzaamheid, gelet op de richting die de raad op lijkt te willen en gezien het coalitieakkoord waarin is opgenomen dat we ruimte willen bieden voor realisatie van erfwindmolens.

---

[1] Dit is een afwegingskader in het bestemmingsplan, waarbinnen het college van B&W vergunningen kan verlenen.

[2] De tiphoogte is de hoogte van de punt van de wiek. Een andere veelgebruikte hoogtemaat bij windmolens is de 'as-hoogte'. Dit is hoogte van de rotor van de molen.

Voor een uitgebreidere toelichting: zie bijgevoegd memo, in het bijzonder onderdeel 4.

2. Voorstel voor nieuwe regeling opgenomen in memo (onderdeel 5 van het memo)
In het memo hebben we een nieuwe regeling opgenomen om zo concreet mogelijk te laten zien onder welke condities hogere erfwindmolens mogelijk gemaakt kunnen worden. De raad kan reflecteren op dit voorstel en desgewenst aanpassingen voorstellen. Enkele optionele onderdelen zijn onder 5.2 opgenomen.

Duurzaamheid
Dit voorstel gaat in zijn geheel over duurzaamheid.

Kanttekeningen
2. Concrete aanvragen zijn pas na aanpassing bestemmingsplan te vergunnen
De voorgestelde aanpassing van het bestemmingsplan brengt met zich mee dat concrete aanvragen pas na aanpassing van het bestemmingsplan vergund kunnen worden. Dit lijkt ons ook de meest zorgvuldige route, aangezien er bij veel initiatieven kritisch gekeken wordt naar de grotere hoogte. Een principieel besluit over die grotere hoogte in algemene zin lijkt ons dan eerst op zijn plaats.

Financiën
De kosten voor aanpassing van het bestemmingsplan kan binnen bestaand budget worden opgevangen.

Vervolg
Als u instemt met dit voorstel, dan is de volgende stap een gesprek met de raad. Bijgevoegd memo kan daarvoor als basis worden gebruikt. Een raadsvoorstel en concept-raadsbesluit is bijgevoegd zodat het gesprek met de raad kan worden afgehecht met een principebesluit van de raad. Afhankelijk van de wensen van de raad kan daarna een herziening van het bestemmingsplan worden voorbereid. Daarna kunnen vergunningen voor erfwindmolens in behandeling worden genomen.

Communicatie
Wij stellen voor de communicatie/participatie als volgt te organiseren:

- We informeren de ca 500 inwoners die in het eerdere beleidsproces over windenergie hebben aangegeven op de hoogte te willen blijven van ontwikkelingen rond windenergie over het Rond de Tafelgesprek dat binnenkort plaatsvindt. Ook informeren we andere belanghebbenden zoals LTO Salland, de indieners van aanvragen voor windmolens en de omwonenden die daar reacties op hebben gegeven. Dit doen we door middel van een persbericht (bijgevoegd). Iedereen die dat wil kan deelnemen aan het rond-de-tafel-gesprek.
- Na de rond-de-tafel sessie en het daaropvolgende raadsbesluit, leggen we een ontwerp van de bestemmingsplanaanpassing ter inzage voor zienswijzen. Iedereen kan een zienswijze indienen bij de raad en die desgewenst mondeling toelichten. De raad kan deze reacties meewegen bij het definitieve besluit over de aanpassing van het bestemmingsplan.

Op deze wijze kan iedereen die dat wil vanaf het begin deelnemen aan het maatschappelijk debat over dit onderwerp.

Bijlagen
Bijlage	Raadsvoorstel en concept raadsbesluit
Bijlage 1	Memo verruiming beleid erfwindmolens + bijlage met impressies
Bijlage 2	Persbericht